

Ψυχολογικές επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στα παιδιά και τους εφήβους Ο ρόλος του εκπαιδευτικού

Ελένη Λαζαράτου
Καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής
Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Αιγινήτειο Νοσοκομείο, ΕΚΠΑ

COVID 19

11.03.2020 :

- Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κήρυξε καθεστώς πανδημίας για τον COVID-19
- Πανδημία επιδημία λοιμωδών ασθενειών που εξαπλώνεται με γρήγορους ρυθμούς σε παγκόσμια κλίμακα, απειλώντας το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού.

Νέα εποχή

- Νέα εποχή στην ζωή μας και στην ιστορία της ανθρωπότητας
- Η μεγαλύτερη κοινωνικο-οικονομική κρίση του σύγχρονου ανεπτυγμένου κόσμου μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο
- Πόλεμος με άορατο εχθρό χωρίς τη χρήση στρατιωτικής βίας

Τι αλλάζει στη ζωή μας;

- Κίνδυνος για την σωματική υγεία και την ζωή
- Διαρκείς στρεσογόνοι παράγοντες, οικονομικές, κοινωνικές και ψυχολογικές συνέπειες

Covid-19

- Η σημερινή πραγματικότητα εγγράφεται σαν ψυχικό τραυματικό γεγονός;
- Ο αριθμός θανάτων σε παγκόσμια κλίμακα αυξάνει διαρκώς
- Φόβος για επικείμενη προσωπική και οικογενειακή καταστροφή

Ψυχολογική απάντηση

Φυσιολογικές αντιδράσεις σε μια μη φυσιολογική κατάσταση

Α' φάση

- έντονα συναισθήματα, μούδιασμα και φόβος, άρνηση
- πιθανά συμπτώματα, όπως αϋπνία, εφιάλτες, κόπωση, πονοκέφαλοι

Ψυχολογική απάντηση

Β' φάση

- απογοήτευση και δυσαρέσκεια, κυρίως όταν η προσδοκία της αποκατάστασης δεν έχει εκπληρωθεί

Ψυχολογική απάντηση

Γ' φάση

- ανάκαμψη, επανεκτίμηση της κατάστασης, απόδοση νοήματος, ένταξη σε μια νέα αντίληψη της ζωής

Παθολογικές αντιδράσεις

- Το άτομο αντιμετωπίζει δυσκολία στη διεργασία της τραυματικής εμπειρίας
- Άγχος
- Αυξημένη ανησυχία, ψυχαναγκαστικοί μηχανισμοί
- Απελπισία
- Κατάθλιψη
- Αυξημένη διεγερσιμότητα, άμβλυνση της συναισθηματικής απαντητικότητας

Προστατευτικοί παράγοντες

Υποκειμενική αίσθηση βοήθειας και διαθεσιμότητας της βοήθειας:

Η πεποίθηση ότι οι άλλοι, το κράτος είναι διαθέσιμοι να βοηθήσουν, παρά την πραγματική λήψη βοήθειας

Κόστος ψυχοκοινωνικών επιπτώσεων

- Δεν μπορεί να αξιολογηθεί και να προσδιοριστεί με ακρίβεια
- Το σύνολο των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων ψυχολογικών αντιδράσεων καθοριστικό για την εξέλιξη της πανδημίας

Η παρατεταμένη παραμονή του ατόμου σε συνθήκες αυξημένου στρες

- αυξάνονται οι αρνητικές σκέψεις,
- οι δυσοίωνες προβλέψεις για το μέλλον,
- η υπερενασχόληση με την κατάσταση και τα προβλήματα,
- η αδυναμία συγκέντρωσης και η αναποφασιστικότητα
- αλλαγή των έως τότε πεποιθήσεων για τον κόσμο και τον εαυτό οι οποίες επιτρέπουν στο άτομο να νιώθει ασφαλές στο περιβάλλον που ζει και σε σχέση με τους άλλους

Εξωτερική επίθεση που αποδιοργανώνει τα κοινωνικά συστήματα

- Η συνέχεια των δομών και των κοινωνικών παροχών γίνεται προβληματική
- Ανοργάνωτη αντιμετώπιση προκαλεί παρά λύνει προβλήματα, επιτείνει το άγχος και την αβεβαιότητα

Το παράλογο της παρούσας κατάστασης

- Απαιτείται μεγάλη κοινωνική κινητοποίηση και αλληλεγγύη
- Επιβάλλεται απομόνωση και κοινωνική απόσταση

Το βίωμα της πανδημίας στην Ελλάδα

Α' lockdown

- σοκ του πρωτόγνωρου,
- καταστροφικές εικόνες από την Ιταλία μας τρομοκράτησαν,
- σεβαστήκαμε τα μέτρα εγκλεισμού,
- αποφύγαμε το άσχημο σενάριο

- Όχι χωρίς ψυχική επιβάρυνση

Τηλεφωνική γραμμή Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης 10306

Α΄ Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική,
Αιγινήτειο Νοσοκομείο

σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Φορέων
Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και Ψυχικής Υγείας
«ΑΡΓΩ»

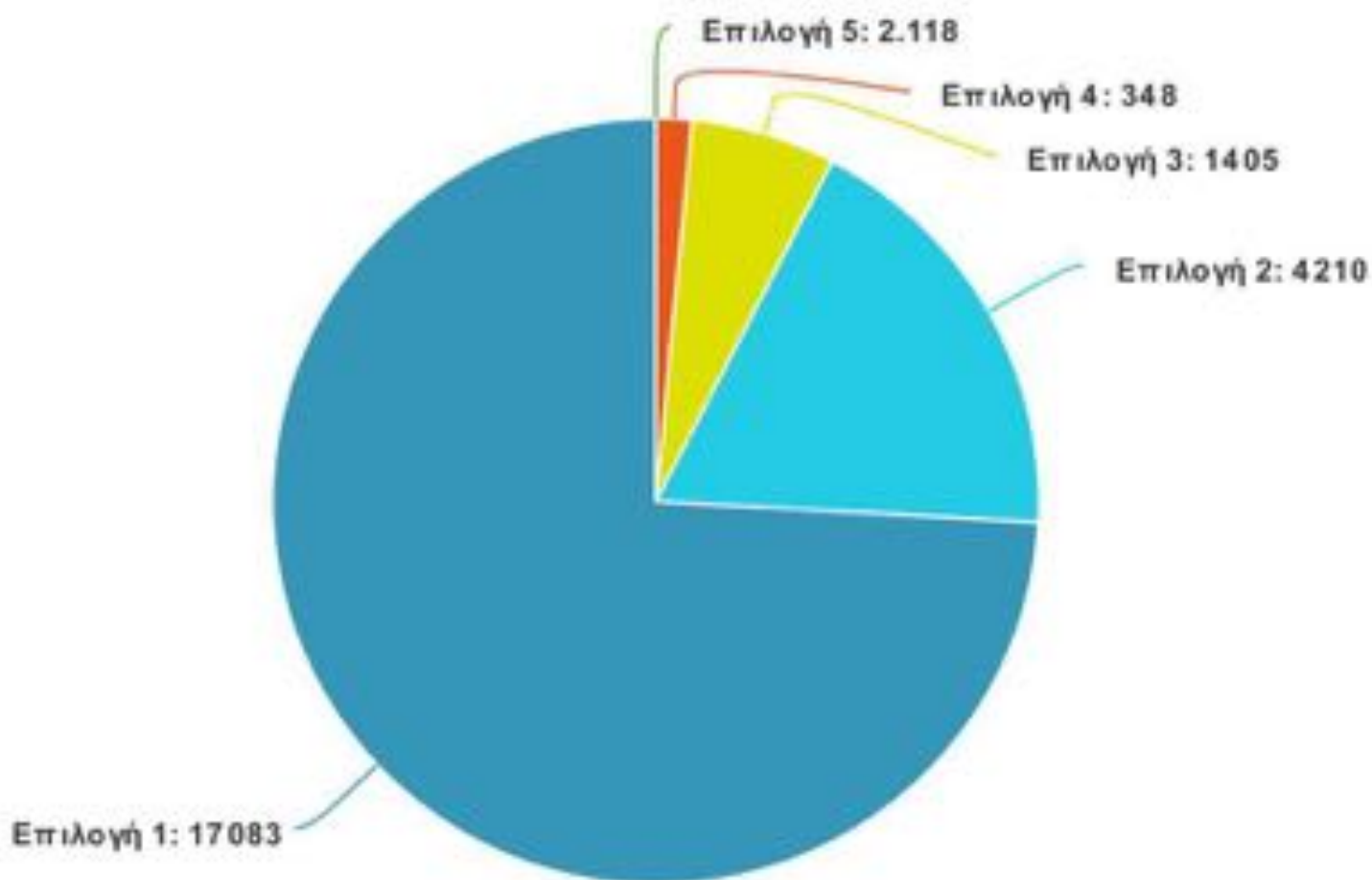

10306

1. Παροχή ψυχολογικής στήριξης (24ωρη λειτουργία)
2. Παροχή ψυχιατρικής βοήθειας σε πάσχοντες από ψυχικό νόσημα (8:00 – 20:00)
3. Παροχή ψυχολογικής στήριξης παιδιών και οικογενειών (24ωρη λειτουργία)
4. Παροχή ψυχολογικής στήριξης υγειονομικού προσωπικού (8:00 – 20:00)
5. Παροχή κοινωνικής στήριξης (8:00 – 20:00)

ΚΛΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΕΩΣ 10/5/2020

■ Επιλογή 5   ■ Επιλογή 4   ■ Επιλογή 3   ■ Επιλογή 2   ■ Επιλογή 1

Οι καλούντες παρουσίασαν αυξημένες ανάγκες σε ψυχολογική υποστήριξη κυρίως για θέματα σχετιζόμενα με

Ψυχολογική υποστήριξη για θέματα σχετιζόμενα με την καραντίνα

Ανία στο σπίτι

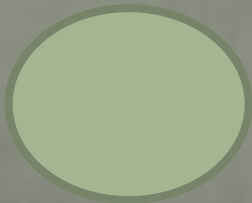
Μοναξιά &
απομόνωση

Καταπίεση από
περιοριστικά μέτρα

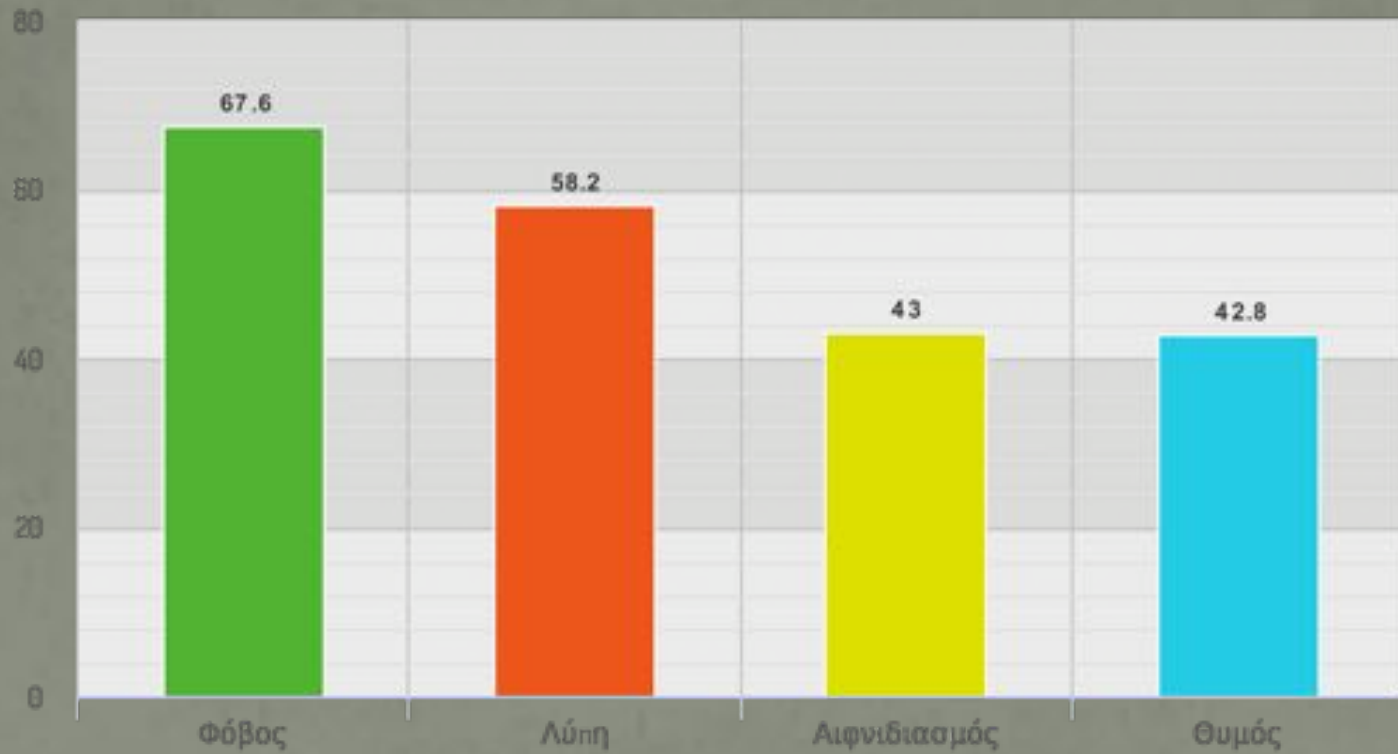
Covid-19

δύο κυρίαρχες αντιλήψεις σε σχέση με τον ιό, που συνέβαλλαν στην αυξημένη ανησυχία:

- ο ιός είναι απρόβλεπτος
- ο ιός είναι θανατηφόρος

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Η ηλαιοφηψία δεν έπασχε από κάποια ψυχική νόσο (63%)

Καλοκαίρι

- μικρότερη ανησυχία για τον ιό
- μεγαλύτερη για τις οικονομικές συνέπειες
- ευφορία ότι τα είχαμε πάει καλά
- ιδιαιτερότητες του κλίματος, το καλοκαίρι κράτησε μέχρι και τον Οκτώβριο

ο κίνδυνος μικρότερος

Το βίωμα της Πανδημίας στην Ελλάδα

Β' Lockdown: Μεγαλύτερη ψυχική επιβάρυνση

- το έχουμε ξαναζήσει
- ο κίνδυνος είναι πιο κοντινός, όλοι πλέον γνωρίζουμε κάποιον που ασθένησε
- έρχεται χειμώνας, οι επόμενοι μήνες δεν θα βοηθήσουν
- δεν υπάρχει ορατός ορίζοντας πότε θα τελειώσει
- οικονομική επιβάρυνση - ανέχεια

Burn out

- όχι αυστηρότητα στην τήρηση των μέτρων—> πολλαπλασιάζονται τα κρούσματα—>

επιτείνονται τα μέτρα-
αυξάνει η δυσφορία

- αρνητικός φαύλος κύκλος

Ψυχολογικές συνέπειες στα παιδιά

- Τα παιδιά και οι έφηβοι βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο για ψυχικές διαταραχές μετά από την έκθεση σε τραυματική κατάσταση
- Τα συμπτώματα που εμφανίζει ένα μέλος της οικογένειας μπορεί να οδηγήσουν σε δευτερογενή τραυματισμό τα άλλα μέλη της οικογένειας, ειδικά τα παιδιά

Τα παιδιά

- Η ψυχοσωματική ισορροπία περιλαμβάνει και την κοινωνική διάσταση

Τα παιδιά

- Έχασαν τη δυνατότητα κοινωνικής ή ψυχικής στήριξης που τους πρόσφερε η ομάδα συνομηλίκων
- " ανήκω" —> αίσθημα ασφάλειας- δεν αντισταθμίζεται από τη διαδικτυακή επαφή
- Όταν υπάρχει ισχυρή προηγούμενη σχέση το διαδίκτυο μπορεί να τη συντηρήσει – όχι όμως να τη δημιουργήσει

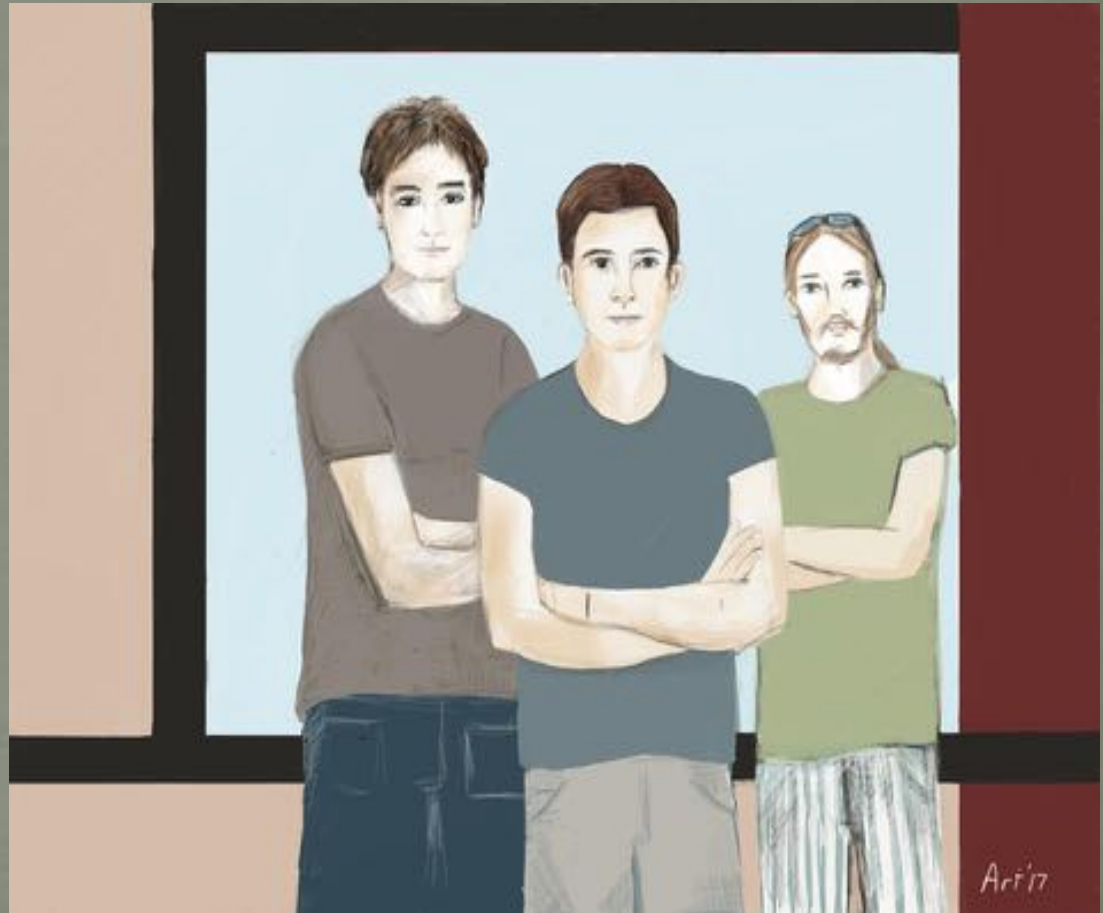
Τα παιδιά

- φόβοι για τον εαυτό τους και τους γονείς-παππούδες
- φόβοι θανάτου, που πιθανόν δεν έχουν όλα τα παιδιά τη δυνατότητα να εξωτερικεύσουν και να συζητήσουν μέσα στην οικογένειά τους

Έφηβοι

- δείχνουν ανέμελοι για κάτι που δεν τους αφορά- ακόμη και αν νοσήσουν δεν θα έχουν συνέπειες
- ενοχοποίηση ότι μπορεί να μεταδώσουν τον ιό ακόμη και αν δεν νοσούν

Έφηβοι

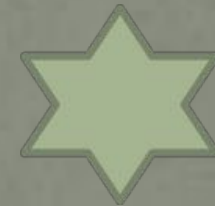
• Απομόνωση

- Τιμωρία για τις εξόδους- ένα ακόμη θέμα διαρκών καυγάδων με τους γονείς
- Ώθηση προς αποκλειστικά ηλεκτρονική συνεύρεση προς τους συνομηλίκους- κίνδυνος εξάρτησης από το διαδίκτυο;
- Η συναισθηματική απομόνωση είναι ο κύριος παράγοντας κινδύνου για την ανάπτυξη εθιστικών συμπεριφορών

Έφηβοι

- για πρώτη φορά στην εφηβεία τα όρια αν δεν τηρηθούν μπορεί να οδηγήσουν μέχρι και το θάνατο-
- κίνδυνος να καλλιεργηθεί η ενοχή και όχι η ευθύνη

Ψυχικές διαταραχές στα παιδιά

- Τα μικρά παιδιά δεν μπορούν εύκολα να αναφέρουν υποκειμενικά βιώματα, σκέψεις και συναισθήματα
- Σωματοποιούν ευκολότερα την ψυχική ένταση

Ψυχικές διαταραχές στα παιδιά

Εμφανίζονται

- φόβος αποχωρισμού,
- απώλεια ήδη αποκτηθέντων ικανοτήτων, όπως ο έλεγχος σφικτήρων,
- εφιάλτες, φόβος να κοιμηθούν μόνο τους, μειωμένη διάρκεια ύπνου
- διαταραχές διατροφής
- κόπωση, ευερεθιστότητα, συμπεριφοριολογικές αλλαγές

Στάση των γονέων

- αυξημένα επίπεδα οικογενειακών συγκρούσεων,
- ενδο-οικογενειακή βία
- επιβάρυνση της οικογένειας με ευπαθή μέλη
- επιβάρυνση της οικογένειας που κάποιο μέλος έχει νοσήσει

Έρευνα

Coronavirus Greece Research Group

Διερεύνηση της επίδρασης της πανδημίας COVID-19 στην ψυχική υγεία των παιδιών και των εφήβων στην Ελλάδα.

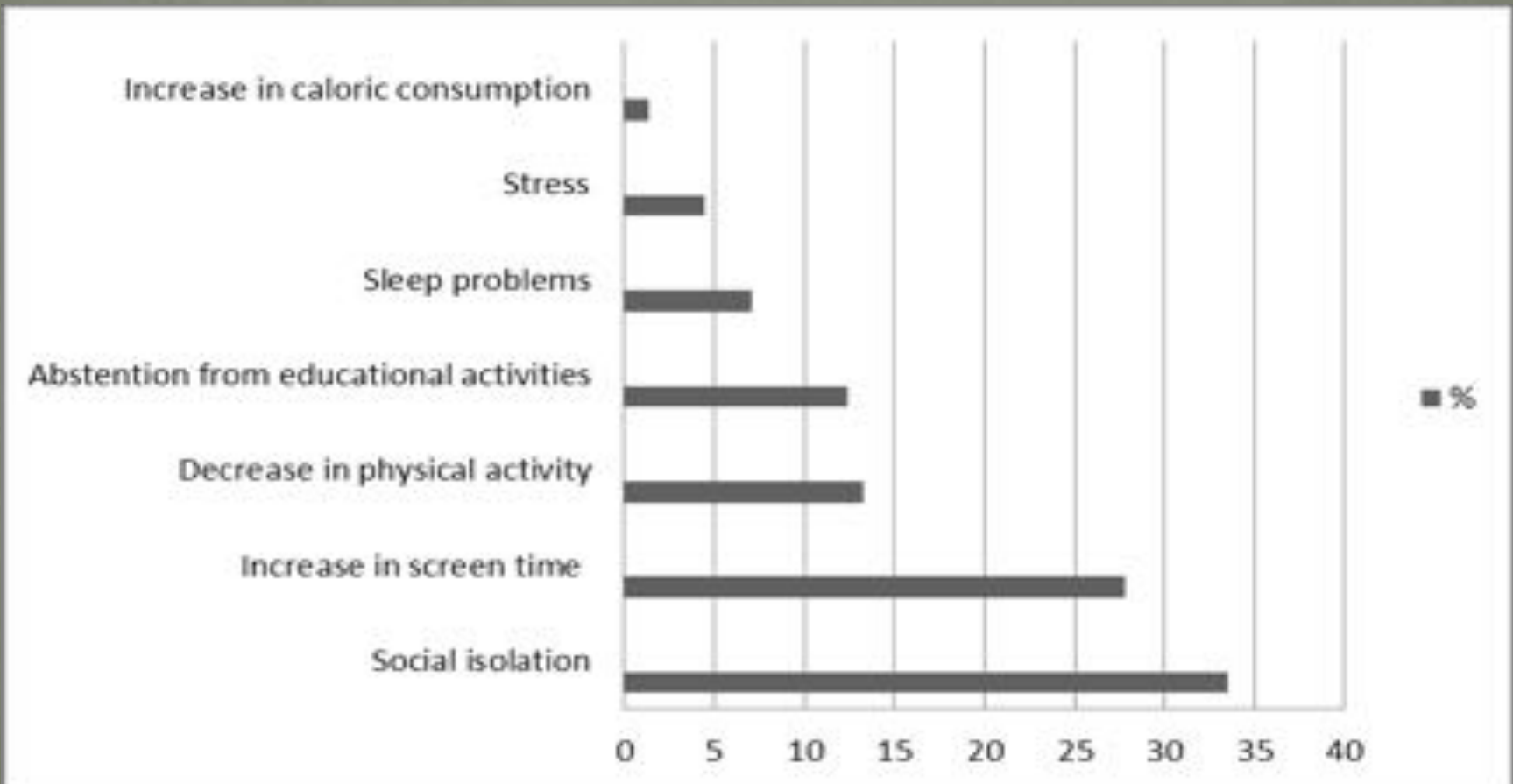
- <https://www.surveymonkey.com/r/CORONAQKIDS>

Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Τμήμα Φαρμακευτικής και Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Πατρών
Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Τμήμα Βιοχημείας-Βιοτεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Difficulties experienced by children and adolescents during the lockdown as reported by the parent in a sample of 1,232 parents in Greece.

Η στάση των εκπαιδευτικών,
των γονέων και των ΜΜΕ :

σημαντική στη διατήρηση της
καλής ψυχικής υγείας των
παιδιών

Στο σχολείο το παιδί
εναποθέτει ότι δεν μπορεί να
αντέξει στην οικογένεια του

Ευαισθητοποιημένος
εκπαιδευτικός:
μπορεί να εμπεριέξει τις
αγωνίες του παιδιού

Το σχολείο στην εποχή του covid 19

- Μαθησιακή διαδικασία μέσα από το διαδίκτυο
- Κίνδυνος να χαθεί η προσωπική σχέση δασκάλου μαθητή ;
- Πειραματισμοί που μπορεί να είναι εμπλουτιστικοί και για τα δύο μέρη

Σχολείο- πειθαρχεία

- πείθομαι και όχι υπακούω
- χώρος υπεύθυνης πληροφόρησης με κατάλληλο τρόπο ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο γνώσεων κάθε παιδιού
- περιορισμός της υπερβολικής έκθεσης στη πληροφόρηση που οδηγεί σε ένταση, σύγχυση και ανησυχία

Σχολείο-πειθαρχία

- χρειάζεται να εξηγηθεί σε απλή και κατανοητή γλώσσα η αναγκαιότητα επιβολής μέτρων περιοριστικών της ελευθερίας

- ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει στη εξοικείωση με την μάσκα- να την σχεδιάσει μαζί με το παιδί- να την χρησιμοποιήσει σε παιχνίδια ρόλων

Σχολείο-πειθαρχία

- Τα παιδιά αισθάνονται ανακουφισμένα, όταν εκφράζουν και μοιράζονται τα συναισθήματά τους σε ένα ασφαλές και προστατευμένο περιβάλλον
- χώρος επικοινωνίας και έκφρασης φόβων, με ζωγραφική και παραμύθια για παιδιά προσχολικής ηλικίας

Εκπαιδευτικοί

- Ψύχραιμοι εκπαιδευτικοί αντισταθμίζουν την ανησυχία που βιώνει το παιδί στο σπίτι για την υγεία προσφιλών προσώπων
- Προσφέρουν στα παιδιά μια προοπτική για το μέλλον, εξηγώντας τους ότι οι ιστορικά οι επιδημίες έχουν νικηθεί
- Εμφυσούν στα παιδιά αισθήματα σεβασμού, και εμπιστοσύνης στους επαγγελματίες υγείας, που φροντίζουν τους ασθενείς με COVID-19.

Το SPELL αποτελεί το αρκτικόλεξο των λέξεων:

- **Structure** – Δομή
προβλεψιμότητα, σταθερότητα, ασφάλεια
- **Positive** – Εποικοδομητική ενίσχυση αυτοπεποίθησης, ενδιαφέρον για τις δυνατότητες
- **Empathy** -Ενσυναίσθηση - Συναισθηματική κατανόηση, ενδιαφέρον για την οπτική τους
- **Low arousal** Ήπια διέγερση (ήρεμο περιβάλλον, μείωση έντασης και ανησυχίας)
- **Links** – Σύνδεσμοι (διασυνδέσεις και επικοινωνία, ισχυροί δεσμοί με συνέπεια)

Burn-out των εκπαιδευτικών

- Η ατομική ψυχολογική επιβάρυνση – οικογενειακά προβλήματα
- Εντείνονται τα αρνητικά συναισθήματα και το άτομο εγκλωβίζεται σε ένα φαύλο κύκλο με αποτέλεσμα να εξουθενώνεται σωματικά, ψυχολογικά και επαγγελματικά

Πρόληψη του συνδρόμου της επαγγελματικής εξουθένωσης

Αυτοφροντίδα: σημαντικός παράγοντας που συντελεί στην ρύθμιση του άγχους, ισορροπημένη διατροφή, περισσότερος χρόνος ξεκούρασης και ικανοποιητικού ύπνου, σωματική άσκηση, μείωση της κατανάλωσης ουσιών, όπως η καφεΐνη και το κάπνισμα

Εκπαιδευτικοί

- Δραστηριότητες που αυξάνουν τα θετικά συναισθήματα.
- Επικοινωνία με τους συναδέλφους και αλληλο-υποστήριξη μεταξύ τους
- Έγκαιρη αναζήτηση βοήθειας
- Αποκατάσταση της πίστης στον εαυτό και τους άλλους,
- Ενθάρρυνση της προφορικής έκφρασης των συναισθημάτων που σχετίζονται με την ατομική εμπειρία και η ψυχολογική ενίσχυση τους

COVID-19: θετικές πλευρές

- Υγειονομική κρίση αφορά όλη την ανθρωπότητα - κανείς δεν είναι προφυλαγμένος
- Ενδυνάμωση κοινωνικής αλληλεγγύης – αναγνώριση της σπουδαιότητας του ρόλου του ιατρικού προσωπικού
- Ενδυνάμωση οικογενειακών δεσμών
- Προαγωγή της ψυχικής ανθεκτικότητας

Ψυχική ανθεκτικότητα

- Έμφυτη ικανότητα του ατόμου να διατηρήσει ή να ανακτήσει την ψυχική του υγεία παρά την έκθεσή του σε σοβαρές αντιξοότητες
- Πανδημία : μέρος μιας κοινωνικής αλλαγής - περισσότερο μια ευκαιρία παρά ένα καταστροφικό γεγονός

Κρίσεις που ανοίγουν νέες προοπτικές

- παρέχει μια ευκαιρία για θετικές εμπειρίες ανάπτυξης
- αναδιοργάνωση της προηγούμενης ζωής, επανατοποθέτηση των αξιών και των στόχων
- το όραμα του κόσμου, του εαυτού μας, του μέλλοντος αλλάζει

Κρίσεις που ανοίγουν νέες προοπτικές

Ίσως είναι η στιγμή να στραφούμε στα παιδιά

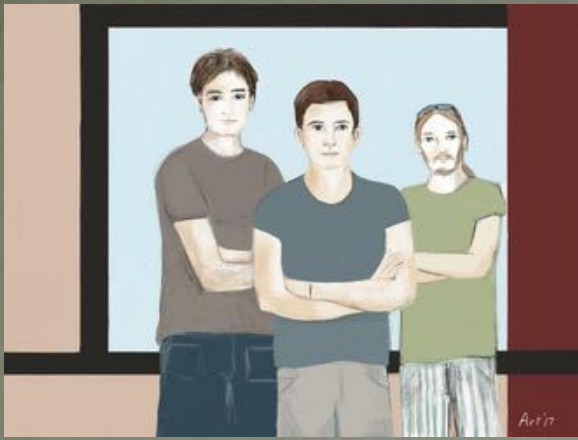
- Προστατεύοντας τα, κερδίζουμε εμείς εμπιστοσύνη στον εαυτό μας.
- Βοηθώντας τα να νικήσουν τους φόβους τους , νικάμε τους δικούς μας.
- Πάντα έτσι γίνεται. Δίνοντας κάτι στα παιδιά, το λαμβάνουμε πολλαπλάσιο.

Ταινία «La Vita è Bella»

- Ο Ρομπέρτο Μπενίνι παίζοντας με τον τετράχρονο γιό του νικάει τη φρίκη των στρατοπέδων συγκέντρωσης.

Η εικονογράφηση από την Άρτεμη Λυκιαρδοπούλου.
Την ευχαριστώ!

ΕΛΕΝΗ ΛΑΖΑΡΑΤΟΥ

ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Υπευθυνότητα-Κατανόηση-Αγάπη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	IX	17 ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ	151
1 ΓΟΝΕΪΚΟΤΗΤΑ	1	18 ΣΥΝΔΡΟΜΟ ASPERGER	161
2 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΓΟΝΕΪΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	9	19 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	167
3 ΓΕΝΝΙΟΜΑΣΤΕ Ή ΓΙΝΟΜΑΣΤΕ ΓΟΝΕΙΣ;	21	20 Ο ΥΠΝΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ	175
4 ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗΣ	37	21 ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	183
5 ΟΙ ΠΡΩΙΜΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ	47	22 ΑΡΡΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΑ ΠΑΙΔΙΑ	191
6 Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΒΡΕΦΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	57	23 ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΔΙΑΖΥΓΙΟΥ	201
7 Ο ΥΠΝΟΣ ΣΤΗ ΒΡΕΦΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	65	24 ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	209
8 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	73	25 ΤΟ ΥΠΟΘΕΤΗΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ	217
9 ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	83	26 ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ (BULLYING)	225
10 ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΦΙΓΚΤΗΡΩΝ	95	27 ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ	235
11 ΕΠΙΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΥΠΑΚΟΥΑ ΠΑΙΔΙΑ	103	28 ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ	243
12 ΑΓΧΟΣ	111	29 ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ	253
13 ΦΟΒΟΙ ΚΑΙ ΦΟΒΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	119	30 ΕΞΑΡΤΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ	261
14 ΤΟ ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ	129	31 ΧΡΗΣΗ ΤΟΞΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ	271
15 ΜΥΟΣΠΑΣΜΑΤΑ (TICS)	137	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	281
16 ΕΜΜΟΝΕΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΓΚΑΣΜΟΙ	143	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	283

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.

σάς προσκαλούν

στη διαδικτυακή παρουσίαση του βιβλίου

της **ΕΛΕΝΗΣ ΛΑΖΑΡΑΤΟΥ** με τίτλο: **ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ**
Υπευθυνότητα-Κατανόηση-Αγάπη

Η εκδήλωση θα λάβει χώρα

την **Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου 2020**, στις **18:30**

μέσω του site των εκδόσεων www.parisianou.gr

Ομιλητές: **Νίκος Στεφανής**

Καθηγητής Ψυχιατρικής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ιατρική Σχολή

Ευαγγελία Γαλανάκη

Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αναστασία Λαμπροπούλου

Φιλολόγος - Μεταφράστρια

Έφη Φωτεινού

Mom Blogger (<https://nouazetamefountouki.gr/>)

Συντονιστής: **Ιορδάνης Καλέσης**